

LIETUVOS ŠILUMOS TIEKĖJŲ ASOCIACIJA

Kodas 124361985, Vito Gerulaičio g. 1, LT-08200 Vilnius. Tel.(8-5) 2667025, Faks. (8-5) 2356044. El. paštas info@lsta.lt
Juridinių asmenų registras, VĮ „Registrų centras“ Vilniaus filialas
Interneto svetainė www.lsta.lt Atsiskaitomoji sąskaita LT27 7044 0600 0125 7217, AB SEB bankas

LR Vyriausybės kanceliarijai

2018-08-03 Nr. 79

I Nr.

Kopija:

LR aplinkos ministerijai

DĖL LR VALSTYBĖS PARAMOS DAUGIABUČIAMS NAMAMS ATNAUJINTI (MODERNIZUOTI) ĮSTATYMO NR. I-2455 3 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-1772

Lietuvos šilumos tiekėjų asociacija (toliau – Asociacija) susipažino su Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Politikos įgyvendinimo grupės pažyma „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės paramos daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) įstatymo Nr. I-2455 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-1772 (toliau – Įstatymo projektas)“ projekto“ (TAP Nr. 18-1152; TAIS Nr. 18-8323(2)) (toliau – Pažyma), kurią parengė LR aplinkos ministerija, siekiant pateikti LR Seimui Vyriausybės išvadą dėl Seimo narių Virgilijaus Poderio, Virginijos Vingrienės pateikto Įstatymo projekto, kurio tikslas didinti šilumos energijos vartojimo efektyvumą daugiabučiuose pastatuose, kuriuose artimiausiu metu renovacijos atlikti nenumatoma. Šiuo tikslu siekiama sudaryti galimybę teikiant valstybės paramą atskirai finansuoti tik pastatų šilumos punktų ir vidaus šildymo ir karšto vandens sistemų modernizavimą, atsižvelgiant į ženklų tokios energijos efektyvumo priemonės naudą. Pažymoje siūloma pritarti Įstatymo projekto Nr. XIIP-1772 tikslams, tačiau dėl Asociacijai nesuprantamų priežasčių kartu numatoma pasiūlyti Seimui jo nesvarstyti. Kaip nurodoma Įstatymo projekto aiškinamajame rašte yra *būtinybė didinti energijos vartojimo efektyvumą gyvenamuosiuose pastatuose modernizuojant šilumos punktus, kurie yra morališkai, technologiškai pasenę ir yra nekokybiško šilumos energijos tiekimo šaltiniai ir (ar) pertvarkyti ar keisti šildymo ir (ar) karšto vandens sistemas, diegiant priemones, susijusias su efektyvesniu energijos vartojimu*.

Pažymėtina, kad nemodernizuoti seni elevatoriniai šilumos punktai ir nesubalansuotos vidaus šildymo ir karšto vandens sistemos yra pagrindinė netolygaus šildymo daugiabučių namų butuose (vieni butai peršildomi, kituose per šalta), bet ir didelių mokėjimų už šildymą priežastis, nes atskiri butai ar aukštai stipriai perkaitinami. Ypatingai tai akivaizdu vėlyvo rudens ir ankstyvo pavasario laikotarpiais, kai šildymo reguliavimas pastatuose su nerenovuotais šilumos punktais vykdomas „langų atidarėjimu“. Tai yra viena iš priežasčių, kad šilumos suvartojimas viename m² atskiruose pastatuose skiriasi iki kelių kartų (Asociacijos statistiniai duomenys)!

Skaičiuojama, kad, daugiabučiuose namuose įrengiant automatizuotus šilumos punktus vietoje dar likusių beveik 4000 vnt. sovietinio tipo elevatorinių, (tai sudaro apie 20 proc. Lietuvos mastu) bei subalansuojant vidaus šildymo ir karšto vandens tiekimo sistemas, galima sutaupyti apie 15-25 proc. šilumos daugiabučiuose namuose ir atitinkamai sumažinti gyventojų mokėjimus už šildymą. Tai patvirtina šilumos tiekėjų disponuojami statistiniai duomenys. Pažymėtina, kad mažesnės išlaidos šildymui mažina ir lengvatinio PVM apimtis – daugiau įplaukų būtų surenkama į biudžetą, mažėja socialinės paramos išmokos, o svarbiausiai gerėja Lietuvos piliečių gyvenimo sąlygos daugiabučiuose. Asociacija ir valdžios įstaigos gauna labai daug skundų dėl nepakankamai šildomų atskirų butų ar patalpų, kai tuo tarpu kiti vėsina atidarydami langus.

Lietuva siekdama įgyvendinti Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos 2012/27/ES reikalavimus, 2014–2020 m. energetinio efektyvumo didinimo srityje išsikėlė tikslą: iki 2020 m. sutaupyti 11,67 TWh energijos. Tuo tarpu Valstybės kontrolė atlikusi auditą savo 2018 n. birželio 19 d. ataskaitoje „Energijos vartojimo efektyvumo tikslų pasiekimas“ Nr. VA-2018-P-20-2-5 nurodo:

- Už energijos vartojimo efektyvumo tikslų pasiekimą ir visų vykdomų priemonių sutaupymų skaičiavimus atsakinga Energetikos ministerija. Ji parengė veiksmų planą, numatė septynias konkrečias priemones ir įgyvendina keturias jų, Aplinkos ministerija – dvi, Ūkio ministerija – vieną.
- Daugiabučių namų atnaujinimas – viena iš energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių, kuria numatoma pasiekti reikšmingų sutaupymų. Šių namų atnaujinimo procesą koordinuoja Aplinkos ministerija, įgyvendindama *Daugiabučių namų atnaujinimo programą* (DNAP). Numatyta iki 2020 m. pabaigos sumažinti skaičiuojamąsias šilumos energijos (kuro) sąnaudas daugiabučiuose namuose nemažiau kaip 1 TWh palyginti su 2005 metais, t. y. kasmet atnaujinti **po 500 šių namų**.
- Deklaruojama, kad įgyvendinus DNAP tikslas iki 2020 m. bus pasiektas, tačiau faktiniai energijos sutaupymai yra du kartus mažesni.

Vertinant Valstybės kontrolės audito ataskaitą sistemiškai, akivaizdu, kad Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos nuostatos nebus įgyvendintos ir Lietuvos įsipareigojimai Europos Sąjungai nebus pasiekti dėl pernelyg lėtai vykstančios daugiabučių namų renovacijos programos (iš 17 tūkst. daugiabučių, prijungtų prie centralizuoto šilumos tiekimo tinklų, kasmet atnaujinus po 500 vnt., visų daugiabučių atnaujinimui prireiks apie 30 metų laiko), Tai lemia didelį šilumos suvartojimą pastatuose, todėl Asociacijai nesuprantama LR Vyriausybės pozicija ir siūlymas iki 2020 m. nesudaryti gyventojams finansinės paramos mechanizmo naujai šilumos vartojimo daugiabučiuose namuose mažinimo priemonei, kuri nereikalautų pasiekti pastato C energijos vartojimo efektyvumo klasės bei neapsiribotų minimaliu energijos sutaupymo rodikliu. Pažymėtina, kad vidaus sistemų modernizavimas netrukdo, o nuosekliai papildo kompleksinę pastato renovaciją ir pasiekiamą energetinį efektyvumą.

Specialistų skaičiavimais, įgyvendinus Įstatymo projekte minimas priemones per metus kiekvienam m² pastato ploto būtų sutaupoma vidutiniškai apie 30 kWh šilumos. Standartinis 60 m² butas vidutiniškai suvartoja apie 1140 kWh/mėn. šilumos už 58 Eur/mėn. (skaičiuojant 2017-2018 m. šildymo sezono šilumos vidutine kaina 5,12 ct/kWh su PVM.). Po modernizacijos standartinis 60 m² butas skaičiuojama suvartoti apie 840 kWh/mėn. šilumos už vidutiniškai 43 Eur/mėn. Vidutiniškai apie 15 Eur./mėn. gyventojams mokėjimai už šilumą būtų mažesni. Kadangi priemonė orientuota ne tik į gyventojų išlaidų šildymui mažinimą, bet ES tikslų ir įsipareigojimų vykdymą, būtina finansinė parama. Finansinė parama LR Vyriausybės galėtų būti numatyta iš ES struktūrinių fondų. Jei tai nebus padaryta artimiausiu metu, vėliau 2014-2020 metų ES fondų investicijų veiksmų programos priemone nebus galima pasinaudoti, todėl dar kartą pabrėžtina, jog netikslinga Įstatymo projekto LR Seime nesvarstyti iki 2020 m., jei siekiama didinti energijos vartojimo efektyvumą ir mažinti gyventojų mokėjimus už šildymą.

Šalyje centralizuotai šildoma apie 30 mln. m² sovietinės statybos nerenovuotų daugiabučių, todėl bendras metinis sutaupymų potencialas sudarytų apie 900 GWh ir reikšminga dalimi prisidėtų prie Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos nuostatų įgyvendinimo pas galutinius vartotojus

Visų daugiabučių namų, prijungtų prie CŠT sistemų, vidaus šildymo ir karšto vandens sistemų modernizavimo projektas galėtų būti įgyvendinamas gana greitai (per 3-5 metus), nes tai yra nedidelės apimties projektas: pagrindiniai darbai vyktų namų rūsiuose ir koridoriuose, o gyventojų butuose darbininkai užtruktų iki 4 val. laiko. Po darbų pabaigos gyventojai iškart pajustų naudą: nebeliktų peršildomų arba šаланčių butų, nebeliktų galimybės piktnaudžiauti nedeklaruojant karšto vandens, o svarbiausia – šis projektas neturėtų įtakos Aplinkos ministerijos organizuojamai daugiabučių namų renovacijai.

Įvertinus tai, kas išdėstyta, siūlome LR Vyriausybei pritarti Įstatymo projektui ir kaip galima greičiau inicijuoti Įstatymo projekto priėmimą LR Seime.

Prezidentas

dr. Valdas Lukoševičius